

7. DAĻA

Noteikumi par pārvadāšanu, iekraušanu, izkraušanu un kraušanas darbībām

7.1. NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

- 7.1.1. Bīstamo kravu pārvadāšanai obligāti jāizmanto īpašs pārvadāšanas aprīkojums saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem un ar 7.2. nodaļas noteikumiem pārvadāšanai pakās vai ar 7.3. nodaļas noteikumiem beztaras pārvadāšanai. Papildus tam jāievēro 7.5. nodaļas noteikumi par iekraušanu, izkraušanu un kraušanas darbībām.
- 3.2. nodaļas A tabulas 16., 17. un 18. slejas satur norādes par šīs daļas īpašiem noteikumiem, kurus piemēro konkrētām bīstamām kravām.
- 7.1.2. (Svītrots)
- 7.1.3. Lielos konteinerus, portatīvās cisternas un cisternkonteinerus, kas atbilst “konteineru” definīcijai, kura sniegta *CSC* (1972), kurā izdarīti grozījumi, vai *UIC* atgādnēs 591 (01.10.2007. precizētā redakcija, 3. izdevums), 592-2 (01.10.2004. precizētā redakcija, 6. izdevums), 592-3 (01.01.1998. precizētā redakcija, 2. izdevums), un 592-4 (01.05.2007. precizētā redakcija, 3. izdevums), nedrīkst izmantot bīstamo kravu pārvadāšanai, ja vien šāds lielais konteiners vai portatīvās cisternas vai cisternkonteineru rāmis neatbilst *CSC* vai *UIC* atgādņu 591 un no 592-2 līdz 592-4 noteikumiem.
- 7.1.4. Lielo konteineru pārvadāšanai drīkst piedāvāt tikai tad, ja tas ir konstruktīvi derīgs.
- „Konstruktīvi derīgs” nozīmē to, ka konteineram nav nekādu būtisku defektu konstrukcijas elementos, piemēram, augšējās un apakšējās sānu sijās, augšējās un apakšējās šķērssijās, durvju sliekšņos un durvju sijās, pamatnes šķērssijās, stūru balstos un stūru savienotājelementos. „Būtiski defekti” ir iedobumi vai izliekumi konstrukcijas elementos, kas ir dziļāki par 19 mm, neraugoties uz to garumu; plaisas vai lūzuma vietas konstrukcijas elementos; vairāk nekā viens salaidums vai nederīgs salaidums (piemēram, pārlaidsavienojums) augšējās vai apakšējās šķērssijās vai durvju sijās, vai vairāk kā divi salaidumi kādā no augšējām vai apakšējām sānu sijām, vai jebkāds salaidums durvju sijā vai stūra balstā; durvju eņģes un dzelzs apkalumi, kas ir iekļījušies, izlōdzījušies, salūzuši, neesoši vai citādi nedarbojas; nenoslēdzošas starplikas un blīvējumi; jebkāda veida deformācija kopējā konstrukcijā, kas ir pietiekama, lai kavētu atbilstošu kraušanas aprīkojuma pielietošanu, kā arī uzstādīšanu un nostiprināšanu uz šasijas vai vagona.
- Turklāt nav pieļaujama jebkuras konteineru sastāvdaļas pasliktināšanās, piemēram, sarūsējis sānu sienu metāls vai sairusi stikla šķiedra, neatkarīgi no izgatavošanas materiāla. Tomēr ir pieļaujams parasts nolietojums, tostarp oksidēšanās (rūs), nelieli iedobumi un ieskrabājumi vai citi bojājumi, kas neietekmē funkcionālo izmantojamību vai noturību pret laika apstākļiem.
- Pirms iekraušanas konteineru arī jāpārbauda, lai garantētu, ka tajā nav iepriekšējās kravas atlieku un ka iekšpusē nav izvīrējumu konteineru grīdā un sienās.
- 7.1.5. (Rezervēts)
- 7.1.6. (Rezervēts)
- 7.1.7. (Svītrots)

7.2. NODAĻA

NOTEIKUMI PAR PĀRVADĀŠANU PAKĀS

- 7.2.1. Ja 7.2.2.—7.2.4. sadaļā nav paredzēts citādāk, tad pakas drīkst iekraut:
- slēgtos vagonos vai slēgtos konteineros vai
 - pārsegtos vagonos vai pārsegtos konteineros, vai
 - vaļējos vagonos vai vaļējos konteineros.
- 7.2.2. Pakas ar iepakojumiem no materiāliem, kuri ir jutīgi pret mitrumu, jāiekrauj slēgtos vai pārsegtos vagonos, vai arī slēgtos vai pārsegtos konteineros.
- 7.2.3. *(Rezervēts)*
- 7.2.4. Ja 3.2. nodaļas A tabulas 16. slejā ir norādīts burtciparu kods, kas sākas ar burtu “W”, tad jāpiemēro šādus īpašos noteikumus:
- W1** Pakas jāiekrauj slēgtos vai pārsegtos vagonos vai arī slēgtos vai pārsegtos konteineros.
- W2** 1. klases vielas un izstrādājumus jāiekrauj slēgtos vagonos vai slēgtos konteineros. Izstrādājumus, kurus to izmēru vai masas dēļ nevar iekraut slēgtos vagonos vai slēgtos konteineros, drīkst līdzvērtīgi pārvadāt vaļējos vagonos vai vaļējos konteineros. Tie jāpārklāj ar pārsegumiem. Vielas un izstrādājumus, kas pieder pie 1.1., 1.2., 1.3., 1.5. vai 1.6. apakšgrupas, pat tad, ja tie ir iekrauti lielajos konteineros, drīkst pārvadāt tikai ar pienācīgiem lokšņu tērauda dzirksteļaizsargiem aprīkotos vagonos. Ja vagoniem ir degoša grīda, tad lokšņu tērauda dzirksteļaizsargus nedrīkst piestiprināt tieši pie vagona grīdas.
- Militāros sūtījumus ar 1. klases vielām un izstrādājumiem, kas ir militārā aprīkojuma un militārā materiāla sastāvdaļa, drīkst iekraut arī vaļējos vagonos, ievērojot šādus nosacījumus:
- kompetentai militārai iestādei vai tās norīkotai personai jāpavada sūtījumus,
 - ierosinātājiem, kam nav vismaz divu efektīvu aizsargelementu, jābūt noņemtiem, ja vien vielas vai izstrādājumi nav novietoti aizslēgtos militārajos transportlīdzekļos.
- W3** Lai pārvadātu birstošas pulverveida vielas un ugunošanas ierīces, vagona vai konteineru grīdai jābūt ar nemetālisku virsmu vai pārsegumu.
- W4** *(Rezervēts)*
- W5** Pakas nedrīkst pārvadāt mazos konteineros.
- W6** *(Rezervēts)*
- W7** Pakas jāpārvadā slēgtā vagonā vai slēgtā konteinerā, kurā nodrošināta pietiekama ventilācija.
- W8** Pakas, uz kurām ir paraugam Nr.1. atbilstoša papildu bīstamības zīme, pat tad, ja tās ir iekrautas lielajos konteineros, drīkst pārvadāt tikai ar pienācīgiem lokšņu tērauda dzirksteļaizsargiem aprīkotos vagonos. Ja vagoniem ir degoša grīda, tad lokšņu tērauda dzirksteļaizsargus nedrīkst piestiprināt tieši pie vagona grīdas.
- W9** Pakas jāpārvadā slēgtos vagonos vai vagonos ar atveramu jumtu, vai slēgtos konteineros.
- W10** *IBC* jāpārvadā slēgtos vai pārsegtos vagonos, vai arī slēgtos vai pārsegtos konteineros.

- W11** *IBC*, kas nav metāla *IBC* vai stingri plastmasas *IBC*, jāpārvadā slēgtos vai pārsegtos vagonos, vai arī slēgtos vai pārsegtos konteineros.
- W12** 31HZ2 (31HA2, 31HB2, 31HN2, 31HD2 un 31HH2) tipa *IBC* jāpārvadā slēgtos vagonos vai konteineros.
- W13** Ja viela iepakota 5H1, 5L1 vai 5M1 maisos, tad to jāpārvadā slēgtos vagonos vai konteineros.
- W14** Aerosolus, kurus pārvadā, lai veiktu pārstrādi vai iznīcinātu saskaņā ar 3.3. nodaļas īpašo noteikumu 327, jāpārvadā tikai ventilējamos vai vaļējos vagonos vai konteineros.

7.3. NODAĻA

NOTEIKUMI PAR BEZTARAS PĀRVADĀŠANU

7.3.1. Vispārīgie noteikumi

7.3.1.1. Beztaras pārvadājumu konteineros, konteineros vai vagonos kravu nedrīkst pārvadāt bez taras, ja vien

- a) 3.2. nodaļas A tabulas 10. slejā nav norādīts īpašs noteikums ar kodu BK, kas noteikti atļauj šo pārvadāšanas veidu, un papildus šīs sadaļas noteikumiem nav izpildīti attiecīgie 7.3.2. sadaļas nosacījumi; vai arī
- b) 3.2. nodaļas A tabulas 17. slejā nav norādīts īpašs noteikums ar kodu VV, kas noteikti atļauj šo pārvadāšanas veidu, un papildus šīs sadaļas nosacījumiem nav izpildītas 7.3.3. sadaļā iekļautā īpašā noteikuma prasības.

Tomēr tukšus un neattīrītus iepakojumus drīkst pārvadāt bez taras, ja šis pārvadāšanas veids nav noteikti aizliegts ar citiem *RID* noteikumiem.

Ja 7.3.3. sadaļas īpašajos noteikumos nav paredzēts citādi, tad pakām attiecībā uz tvertnēm noteiktās prasības ir piemērojamas vielu beztaras pārvadājumiem paredzētajiem mazajiem konteineriem.

PIEZĪME. Par pārvadāšanu cisternās skatīt 4.2. un 4.3. nodaļu.

7.3.1.2. Vielas, kuras var kļūt šķidrās tādu temperatūru ietekmē, kādas varētu būt sagaidāmas pārvadājuma laikā, nav atļauts pārvadāt bez taras.

7.3.1.3. Beztaras pārvadājumu konteineriem, konteineriem vai vagonu kravas nodalījumiem jābūt drošiem pret kravas izbiršanu un noslēgtiem tā, ka nekas no satura parastos pārvadāšanas apstākļos, ieskaitot vibrāciju, temperatūras izmaiņu, mitruma vai spiediena ietekmi, nevar izkļūt ārpusē.

7.3.1.4. Beramas cietas vielas jāiekrauj un vienmērīgi jāizvieto tā, lai līdz minimumam samazinātu bīstamās kravas kustību, kuras rezultātā varētu tikt bojāts beztaras pārvadājumu konteiners, konteiners vai vagoni, vai rasties noplūde.

7.3.1.5. Ja ir ierīkotas ventilācijas ierīces, tām jāpaliek tīrām un darbderīgām.

7.3.1.6. Beramas cietas vielas nedrīkst bīstami reaģēt ar beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru, vagonu, blīvējumu, aprīkojuma, tostarp vāku un pārklājumu, materiāliem un ar aizsargpārklājumiem, kuri ir saskarē ar saturu, kā arī nedrīkst tos ievērojami vājināt. Beztaras pārvadājumu konteinerus, konteinerus vai vagonus jākonstruē vai jāpielāgo tā, ka krava nevar iekļūt grīdas seguma spraugās vai saskarties ar tām beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagonu daļām, kuras var ietekmēt kravas materiāli vai atlikumi.

7.3.1.7. Pirms piepildīšanas un piedāvāšanas pārvadāšanai katru beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru un vagonu jāapskata un jāiztīra, lai nodrošinātu, ka ne beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagonu iekšpusē, ne ārpusē nav palikuši atlikumi, kas varētu

- izraisīt bīstamu reakciju ar pārvadāšanai paredzēto vielu;
- kaitīgi ietekmēt beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagonu konstrukcijas veselumu; vai
- ietekmēt beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagonu spēju saturēt bīstamo kravu.

- 7.3.1.8. Pārvadāšanas laikā uz beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru un vagonu kravas nodalījumu ārējām virsmām nedrīkst būt pielīpuši bīstami atlikumi.
- 7.3.1.9. Ja vairākas slēgierīču sistēmas ir secīgi novietotas, tad pirms piepildīšanas pirmo jānoslēdz vistuvāk pārvadājamajai vielai esošo sistēmu.
- 7.3.1.10. Ja vien nav veikti atbilstoši pasākumi, lai novērstu jebkādu apdraudējumu, ar tukšiem beztaras pārvadājumu konteineriem, konteineriem un vagoniem, kuros ir pārvadāta bīstama cieta viela bez taras, jārikojas tāpat, kā paredzēts saskaņā ar *RID* prasībām par piepildītiem beztaras pārvadājumu konteineriem, konteineriem un vagoniem.
- 7.3.1.11. Ja beztaras pārvadājumu konteinerus, konteinerus vai vagonus izmanto tādas kravas beztaras pārvadāšanai, kas var izraisīt putekļu eksploziju vai izdalīt uzliesmojošus tvaikus (piemēram, daži atkritumu veidi), jāveic pasākumus, lai izslēgtu aizdegšanās avotus un novērstu bīstamu elektrostatisko izlādi vielas pārvadāšanas, piepildīšanas vai iztukšošanas laikā.
- 7.3.1.12. Vielas, piemēram, atkritumus, kuras var bīstami reaģēt savā starpā vai dažādu klašu vielas, un kravas, uz kurām neattiecas *RID*, kuras var bīstami reaģēt savā starpā, nedrīkst ievietot kopā vienā beztaras pārvadājumu konteinerā, konteinerā vai vagonā. Bīstamas reakcijas ir šādas:
- degšana un/vai ievērojama siltuma izdalīšana;
 - uzliesmojošu un/vai toksisku gāzu izdalīšanās;
 - korozīvu šķidrums veidošanās; vai
 - nestabilu vielu veidošanās.
- 7.3.1.13. Pirms beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagonu piepildīšanas, to vizuāli jāpārbauda, lai nodrošinātu, ka tas ir konstruktīvi derīgs, tā iekšējās sienās, griestos un grīdās nav izvirzījumu vai bojājumu un ka iekšējā iekļājuma vai vielas saturēšanas aprīkojumā nav plīsumu, caurumu vai kāda cita bojājuma, kas var apdraudēt šī beztaras pārvadājumu konteineru, konteineru vai vagona kravas saturēšanas spēju. “Konstruktīvi derīgs” nozīmē to, ka, ja tas attiecas uz konkrēto pārvadāšanas līdzekli, beztaras pārvadājumu konteineram, konteineram vai vagonam nav nekādu būtisku defektu konstrukcijas elementos, piemēram, augšējās un apakšējās sānu sijās, augšējās un apakšējās šķērssijās, durvju sliekšņos un durvju sijās, pamatnes šķērssijās, stūru balstos un beztaras pārvadājumu konteineru vai konteineru stūru savienotājelementos. Būtiski defekti, ja tas attiecas uz konkrēto pārvadāšanas līdzekli, ir:
- izliekumi, plaisas vai robi konstrukcijas vai stiprinājuma elementos, kas ietekmē konteineru, beztaras pārvadājumu konteineru vai vagona kravas nodalījuma veselumu;
 - vairāk kā viens salaidums vai nederīgs salaidums (piemēram, pārlaidsavienojums) augšējās vai apakšējās šķērssijās vai durvju sijās;
 - vairāk kā divi salaidumi kādā no augšējām vai apakšējām sānu sijām;
 - jebkāds salaidums durvju sijā vai stūra balstā;
 - durvju eņģes un dzelzs apkalumi, kas ir iekļīlējušies, izlōdzījušies, salūzuši, neesoši vai citādi nedarbojas;
 - nenoslēdzošas starplikas un blīvējumi;
 - jebkāda deformācija beztaras pārvadājumu konteineru vai konteineru kopējā konstrukcijā, kas ir pietiekami liela, lai nevarētu pareizi pievienot kraušanas aprīkojumu, piestiprināt un nostiprināt pie šasijas, vagona vai transportlīdzekļa vai ievietot kuģa tilpnes iekārtā;

- h) jebkāds celšanas ierīču bojājums vai bojājums kraušanas aprīkojuma pievienošanas vietās; vai
- i) jebkāds apkalpošanas vai ekspluatācijas iekārtas bojājums.

7.3.2. Papildu noteikumi beztaras pārvadāšanai, piemērojot 7.3.1.1. punkta a) apakšpunkta noteikumus

7.3.2.1. Kodiem BK1 un BK2, kas minēti 3.2. nodaļas A tabulas 10. slejā, ir šāda nozīme:

BK1: ir atļauta pārvadāšana pārsegtos beztaras pārvadājumu konteineros;
BK2: ir atļauta beztaras pārvadāšana slēgtos beztaras pārvadājumu konteineros.

7.3.2.2. Izmantotajam beztaras pārvadājumu konteineram jāatbilst 6.11. nodaļas prasībām.

7.3.2.3. 4.2. klases kravas

Kopējai masai, ko pārvadā beztaras pārvadājumu konteinerā ir jābūt tādai, lai tās pašaiizdegšanās temperatūra būtu lielāka par 55°C.

7.3.2.4. 4.3. klases kravas

Šīs kravas jāpārvadā beztaras pārvadājumu konteineros, kas ir ūdensnecaurļaidīgi.

7.3.2.5. 5.1. klases kravas

Beztaras pārvadājumu konteinerus jākonstruē vai jāpielāgo tā, lai krava nevarētu saskarties ar koku vai jebkādu citu nesavietojamu materiālu.

7.3.2.6. 6.2. klases kravas

7.3.2.6.1. Dzīvnieku izcelsmes materiālus, kuros ir infekciozas vielas (ANO nr. 2814, 2900 un 3373) drīkst pārvadāt beztaras pārvadājumu konteineros, ja tiek ievēroti turpmāk minētie nosacījumi.

- a) Pārsegti beztaras pārvadājumu konteineri ar BK1 kodu ir atļauti ar nosacījumu, ka tie nav piepildīti līdz maksimālajai ietilpībai, lai izvairītos no vielu saskares ar pārsegu. Beztaras pārvadājumu konteineri ar kodu BK2 arī ir atļauti;
- b) Slēgtiem un pārsegtiem beztaras pārvadājumu konteineriem, kā arī to atverēm, jābūt ar pret izbiršanu drošu konstrukciju vai aprīkotiem ar piemērotu iekļājumu;
- c) Dzīvnieku izcelsmes materiālus pirms iekraušanas pārvadāšanai rūpīgi jāapstrādā ar attiecīgu dezinfekcijas līdzekli;
- d) Pārsegtus beztaras pārvadājumu konteinerus jāpārklāj ar papildu augšējo pārklājumu, ko noslogo ar absorbējošu materiālu, kurš ir apstrādāts ar attiecīgu dezinfekcijas līdzekli.
- e) Slēgtus vai pārsegtus beztaras pārvadājumu konteinerus nedrīkst izmantot atkārtoti, iekams tie nav rūpīgi iztīrīti un dezinficēti.

PIEZĪME. Attiecīgās valsts veselības iestādes drīkst izvirzīt papildu prasības.

7.3.2.6.2. 6.2. klases atkritumi (ANO nr. 3291)

- a) (Rezervēts);
- b) slēgto beztaras pārvadājumu konteineru un to atveru hermētiskumu jānodrošina konstruktīvi. Šiem beztaras pārvadājumu konteineriem nedrīkst būt porainu iekšējo virsmu, plaisu vai citu elementu, kas varētu bojāt iepakojumus no iekšpuses, kavēt dezinfekciju vai veicināt nejaušu noplūdi;
- c) atkritumus ar ANO nr. 3291 slēgtos beztaras pārvadājumu konteineros jāietver aizsargos, hermētiskos plastmasas maisos, kuru tips ir pārbaudīts un apstiprināts II iepakojšanas grupas cietām vielām un marķēts saskaņā ar 6.1.3.1. punktu. Šādiem plastmasas maisiem jāiztur plēšanas un triecienizturības

pārbaudes atbilstoši standartam ISO 7765-1:1988 "Plastmasas plēves un loksnes – Triecienizturības noteikšana ar brīvi krītoša atsvara metodi – 1.daļa: Kāpņu metode" un standartam ISO 6383-2:1983 "Plastmasas – Plēves un loksnes – Plēšanas izturības noteikšana. 2. daļa: "Elmendorfa metode". Katram maisam jāiztur vismaz 165 g triecienu un vismaz 480 g plēšanu gan paralēlā, gan perpendikulārā plaknē attiecībā pret maisa garumu. Katra plastmasas maisa maksimālā neto masa ir 30 kg;

- d) atsevišķus priekšmetus, kuru masa pārsniedz 30 kg, piemēram, piesārņotus matračus, drīkst pārvadāt bez plastmasas maisa, ja to atļāvusi kompetentā iestāde;
- e) atkritumus ar ANO nr. 3291, kas satur šķidrumus, atļauts pārvadāt tikai plastmasas maisos ar pietiekamu daudzumu absorbējoša materiāla, lai absorbētu visu šķidruma daudzumu, neļaujot tam ieplūst beztaras pārvadājumu konteinerā;
- f) atkritumus ar ANO nr. 3291, kuros ir asi priekšmeti, jāpārvadā tikai stingras plastmasas iepakojumos, kuru ANO tips ir pārbaudīts un apstiprināts kā atbilstošs iepakojšanas instrukciju P621, IBC620 vai LP621 noteikumiem;
- g) atļauts izmantot iepakojšanas instrukcijās P621, IBC620 vai LP621 norādītos stingros iepakojumus. Tos pienācīgi jānostiprina, lai nepieļautu bojājumus parastos pārvadāšanas apstākļos. Atkritumus, kurus pārvadā stingros iepakojumos un plastmasas maisos kopā vienā slēgtā beztaras pārvadājumu konteinerā, pienācīgi jāatdala vienu no otra, piemēram, ar piemērotām stingrām barjerām vai sadalītājiem, lielacu tīkliem vai citādi, lai nepieļautu, ka parastos pārvadāšanas apstākļos tiek bojāts iepakojums;
- h) atkritumus ar ANO nr. 3291 plastmasas maisos beztaras pārvadājumu konteinerā nedrīkst saspiest tā, ka maisi var zaudēt hermētiskumu;
- i) slēgto beztaras pārvadājumu konteineru hermētiskumu jāpārbauda pēc katra brauciena. Ja slēgtajā beztaras pārvadājumu konteinerā noplūduši vai izšļakstījušies atkritumi ar ANO nr. 3291, to atkārtoti atļauts izmantot tikai pēc rūpīgas iztīrīšanas un vajadzības gadījumā dezinficēšanas ar atbilstošu līdzekli. Kopā ar vielām ar ANO nr. 3291 nedrīkst pārvadāt nekādas citas vielas, tikai medicīnas vai veterinārijas atkritumus. Jebkuri šādi atkritumi, kurus pārvadā vienā slēgtajā beztaras pārvadājumu konteinerā, jāpārbauda uz iespējamo piesārņojumu.

7.3.2.7. 7. klases materiāls

Par neiekota radioaktīva materiāla pārvadāšanu skatīt 4.1.9.2.3.

7.3.2.8. 8. klases kravas

Šīs kravas jāpārvadā beztaras pārvadājumu konteineros, kas ir ūdensnecaurlaidīgi.

7.3.3. Īpaši noteikumi par beztaras pārvadāšanu, piemērojot 7.3.1.1. punkta b) apakšpunkta noteikumus

Ja 3.2. nodaļas A tabulas 17. slejā ir norādīts burtciparu kods, kas sākas ar burtiem "VW", tad jāpiemēro šādus īpašos noteikumus:

- VW1** Ir atļauta beztaras pārvadāšana slēgtos vagonos, vagonos ar atveramu jumtu, pārsegtos vagonos, slēgtos konteineros vai pārsegtos lielajos konteineros.
- VW2** Ir atļauta beztaras pārvadāšana vagonos ar metāla kravas nodalījumu un atveramu jumtu, slēgtos metāla lielajos konteineros, kā arī ar nedegošu pārsegu pārsegtos vagonos vai lielos konteineros, kuriem ir metāla kravas nodalījums.

- VW3** Ir atļauta beztaras pārvadāšana pārsegtos vagonos vai pārsegtos lielajos konteineros ar pietiekamu ventilāciju vai vagonos ar atveramu jumtu. Jāveic attiecīgi pasākumi, lai nepieļautu nekādu satura, īpaši šķidro sastāvdaļu, noplūdi.
- VW4** Ir atļauta beztaras pārvadāšana metāla pārsegtos vagonos, metāla vagonos ar atveramu jumtu, slēgtos metāla konteineros un pārsegtos lielos metāla konteineros.
- Attiecībā uz ANO nr. 2008, 2009, 2210, 2545, 2546, 2881, 3189 un 3190, bez taras ir atļauts pārvadāt tikai cietos atkritumus.
- VW5** Beztaras pārvadāšana ir atļauta ar īpaši aprīkotiem vagoniem un konteineriem. Īpaši aprīkoto vagonu un konteineru tvertnēm un to slēģelementiem jāatbilst 4.1.1.1., 4.1.1.2. un 4.1.1.8. punkta vispārīgajiem iepakojšanas nosacījumiem. Iekraušanai un izkraušanai izmantotajām atverēm jābūt hermētiski noslēdzamām.
- VW6** Beztaras pārvadāšana ir atļauta vagonos ar atveramu jumtu vai slēgtos lielajos konteineros.
- VW7** Beztaras pārvadāšana slēgtos vagonos, pārsegtos vagonos, vagonos ar atveramu jumtu, slēgtos konteineros vai pārsegtos lielajos konteineros ir atļauta tikai tad, ja viela ir gabalos.
- VW8** Beztaras pārvadāšana ir atļauta vaļējos vagonos vai konteineros, kas pārsegti ar necaurlaidīgu, nedegošu pārsegu, vai vagonos ar atveramu jumtu vai slēgtos konteineros.
- Vagonus un konteinerus jākonstruē tā, lai tajos ietilpstošās vielas nevar saskarties ar koku vai kādu citu degošu materiālu, vai arī no koka vai cita degoša materiāla izgatavotā grīda un sienas jānodrošina ar necaurlaidīgu, nedegošu virsmas segumu vai jāpārklāj ar nātrija silikātu vai līdzīgu vielu.
- VW9** Beztaras pārvadāšana ir atļauta pārsegtos vagonos vai pārsegtos lielajos konteineros, vagonos ar atveramu jumtu vai slēgtos konteineros.
- Ja pārvadā 8. klases vielas, vagoniem vai konteineriem jābūt aprīkoti ar piemērotu un pietiekami izturīgu iekšējo pārklājumu.
- VW10** Beztaras pārvadāšana ir atļauta pārsegtos vagonos, pārsegtos lielajos konteineros, vagonos ar atveramu jumtu vai slēgtos konteineros.
- Vagoniem vai konteineriem vai nu jābūt noplūdes drošiem, vai arī to necaurlaidīgumu jāpanāk, piemēram, izmantojot piemērotu un pietiekami izturīgu iekšējo ieklājumu.
- VW11** Beztaras pārvadāšana ir atļauta ar īpaši aprīkotiem vagoniem un konteineriem. Īpaši aprīkoto vagonu un konteineru tvertnēm jābūt konstruētām tā, ka iekraušanai un izkraušanai paredzētās atveres varētu hermētiski noslēgt. Vielas tvertnēs jāiepilda tā, lai neapdraudētu cilvēkus, dzīvniekus un vidi.
- VW12** Vielas, kuras nav piemērotas pārvadāšanai cisternvagonos, portatīvās cisternās vai cisternkonteineros šo vielu augstās temperatūras un blīvuma dēļ, drīkst pārvadāt īpašos vagonos un konteineros saskaņā ar izcelsmes valsts kompetentās iestādes norādītiem standartiem. Ja izcelsmes valsts nav *RID* Līgumslēdzēja valsts, tad paredzētos nosacījumus jāatzīst kompetentai iestādei pirmajā *RID* Līgumslēdzējā valstī, kur nokļūst sūtījums.
- VW13** Beztaras pārvadāšana ir atļauta ar īpaši aprīkotiem vagoniem un lielajiem konteineriem saskaņā ar izcelsmes valsts kompetentās iestādes norādītiem

standartiem. Ja izcelsmes valsts nav *RID* Līgumslēdzēja valsts, tad paredzētos nosacījumus jāatzīst kompetentai iestādei pirmajā *RID* Līgumslēdzējā valstī, kur nokļūst sūtījums.

- VW14**
- 1) Izlietotas baterijas drīkst pārvadāt bez taras ar īpaši aprīkotiemiem vagoniem un konteineriem. Nedrīkst izmantot lielos plastmasas konteinerus. Pilnībā piekrautiem maziem plastmasas konteineriem nesaplīstot jāiztur kritiens no 0,8 m augstuma uz cietas virsmas -18°C temperatūrā.
 - 2) Vagonu vai konteineru kravas nodalījumiem jābūt no tērauda, kas ir izturīgs pret baterijās esošajām korozīvām vielām. Mazāk izturīgus tēraudus drīkst izmantot tad, ja ir pietiekami biezas sienas vai plastmasas ieklājums/slānis, kas ir izturīgs pret korozīvām vielām.
Vagonu un konteineru kravas nodalījumu konstruēšanā jāņem vērā iespējamo atlikušo strāvu un bateriju radīto ietekmi.
PIEZĪME. *Par izturīgu drīkst uzskatīt tēraudu, kam korozīvas ietekmes izraisītas biežuma samazināšanās maksimālais ātrums ir 0,1 mm gadā.*
 - 3) Ar konstrukcijas palīdzību ir jānodrošina to, lai no vagonu un konteineru kravas nodalījumiem pārvadāšanas laikā nebūtu iespējama korozīvu vielu noplūde. Vaļējus kravas nodalījumus jāpārsedz. Pārklājam jābūt izturīgam pret korozīvām vielām.
 - 4) Pirms iekraušanas jāpārbauda, vai vagonu un konteineru kravas nodalījumos, tostarp to aprīkojumā, nav bojājumu. Vagonos vai konteineros ar bojātiem kravas nodalījumiem kravu nedrīkst iekraut.
Vagonu vai konteineru kravas nodalījumus nedrīkst piekraut augstāk par to sienu augšdaļu.
 - 5) Vagonu un konteineru kravas nodalījumos nedrīkst atrasties dažādas vielas saturošas baterijas, un citas kravas, kas var bīstami reaģēt viena ar otru (skatīt "Bīstama reakcija" 1.2.1. sadaļā).
Pārvadāšanas laikā nekādi bīstamas baterijās esošo korozīvo vielu atlikumi nedrīkst būt pielīpuši vagonu un konteineru kravas nodalījumu ārējai virsmai.
- VW15** Vielām vai maisījumiem (piemēram, preparātiem vai atkritumiem), kuru sastāvā ir ne vairāk nekā 1000 mg/kg vielas, kurai ir piešķirts šis ANO numurs, ir atļauta beztaras pārvadāšana ar slēgtiem vagoniem, vagoniem ar atveramu jumtu, pārsegtiem vagoniem, slēgtiem konteineriem un pārsegtiem lieliem konteineriem.
Vagoniem vai konteineriem vai nu jābūt noplūdes drošiem, vai arī to necaurlaidīgumu jāpanāk, piemēram, izmantojot piemērotu un pietiekami izturīgu iekšējo ieklājumu.
- VW16** Ir atļauta beztaras pārvadāšana saskaņā ar 4.1.9.2.3. punkta noteikumiem.
- VW17** Ir atļauta *SCO-I* beztaras pārvadāšana saskaņā ar 4.1.9.2.3. punkta noteikumiem.

7.4. NODAĻA

NOTEIKUMI PAR PĀRVADĀŠANU CISTERNĀS

Bīstamas kravas drīkst pārvadāt cisternās tikai tad, ja 3.2. nodaļas A tabulas 10. vai 12. slejā ir norādīts cisternas kods vai ja ir piešķirts kompetentās iestādes pagaidu apstiprinājums, kā tas ir izklāstīts 6.7.1.3. punktā. Pārvadāšanu jāveic saskaņā ar 4.2. vai 4.3. nodaļas noteikumiem.

7.5. NODAĻA

NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ KRAVU IEKRAUŠANU, IZKRAUŠANU UN APSTRĀDI

***PIEZĪME.** Šās nodaļas izpratnē konteinera, beztaras pārvadājumu konteinera, cisternkonteinera, portatīvās cisternas vai autotransportlīdzekļa ievietošanu vagonā uzskata par iekraušanu, bet tās izņemšanu no šī vagona – par izkraušanu.*

7.5.1. Vispārīgi noteikumi par iekraušanu, izkraušanu un apstrādi

7.5.1.1. Ja tās nav pretrunā šās nodaļas prasībām, jāievēro nosūtīšanas stacijā spēkā esošās prasības attiecībā uz kravu iekraušanu.

7.5.1.2. Iekraušanu nedrīkst veikt, ja:

a) dokumentu pārbaude vai

b) vagona vai lielā(-o) konteinera(-u), beztaras pārvadājumu konteinera(-u), cisternkonteinera(-u), portatīvās(-o) cisternas(-u) vai autotransportlīdzekļa(-u), ja tādi ir, kā arī iekraušanā un izkraušanā izmantojamā aprīkojuma vizuāla apskate pierāda, ka

vagons, lielais konteiners, beztaras pārvadājumu konteiners, cisternkonteiners, portatīvā cisterna, autotransportlīdzeklis vai aprīkojums neatbilst reglamentējošajiem noteikumiem.

7.5.1.3. Izkraušanu nedrīkst veikt, ja iepriekšminētajās pārbaudēs konstatē trūkumus, kas varētu ietekmēt izkraušanas drošību vai aizsardzību.

Pirms iekraušanas jāapskata vagona vai konteinera iekšpusi un ārpusi, lai nodrošinātu, ka tajā nav bojājumu, kas varētu ietekmēt tā vai tajā iekraujamo paku veselumu.

7.5.1.4. Saskaņā ar 7.5.11. sadaļas noteikumiem un atbilstīgi 3.2. nodaļas A tabulas 18. slejai dažas bīstamas kravas drīkst nosūtīt tikai kā vagonosūtījumu vai pilnu kravu.

7.5.1.5. Ja ir pieprasītas orientācijas bultas, paku novietojuma virziens ir jāvērs atbilstoši šim marķējumam.

***PIEZĪME.** Ja vien tas praktiski ir iespējams, šķidras bīstamās kravas jāiekrauj zem sausām bīstamajām kravām.*

7.5.2. Jauktās iekraušanas aizliegums

7.5.2.1. Pakas, uz kurām ir dažādas bīstamības zīmes, nedrīkst iekraut kopā vienā vagonā vai konteinerā, izņemot gadījumus kad jauktā iekraušana ir atļauta saskaņā ar turpmāko tabulu, pamatojoties uz paku bīstamības zīmēm.

Paku jauktas iekraušanas aizliegumi jāpiemēro arī attiecībā uz paku un mazo konteineru jaukto iekraušanu, kā arī attiecībā uz mazo konteineru jaukto iekraušanu vagonā vai lielajā konteinerā, kurā pārvadā mazos konteinerus.

***PIEZĪME.** Saskaņā ar 5.4.1.4.2. punktu kravai, kuru nedrīkst iekraut kopā vienā vagonā vai konteinerā, jānoformē atsevišķi pārvadājuma dokumenti.*

Bīstamības zīmes numurs	1.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1., 2.2., 2.3.	3.	4.1.	4.1. +1.	4.2.	4.3.	5.1.	5.2.	5.2. +1.	6.1.	6.2.	7.A, B, C	8.	9.			
1.	Skatīt 7.5.2.2.										d							b			
1.4.					a	a	a		a	a	a	a		a	a	a	a	a	a	a	
1.5.																					b
1.6.																					b
2.1., 2.2., 2.3.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
3.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
4.1		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
4.1. + 1.								X													
4.2.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
4.3.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
5.1.	d	a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
5.2.		a			X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
5.2. + 1.											X	X									
6.1.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
6.2.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
7.A, B, C		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
8.		a			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			
9.	b	a b c	b	b	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X			

X Atļauta jauktā iekraušana.

^a Atļauta jauktā iekraušana kopā ar 1.4S vielām un izstrādājumiem.

^b Atļauta jauktā iekraušana 1. klases vielām un 9. klases dzīvības glābšanas līdzekļiem (ANO nr. 2990, 3072 un 3268).

^c Atļauta jauktā iekraušana 1.4. apakšgrupas G savietojamības grupas ANO nr. 0503 drošības spilvenu gāzģeneratoriem vai drošības spilvenu moduļiem, vai drošības jostu nospriegotājiem un ar 9. klases ANO nr. 3268 drošības spilvenu gāzģeneratoriem vai drošības spilvenu moduļiem, vai drošības jostu nospriegotājiem.

^d Atļauta jauktā iekraušana sprāgstvielām (izņemot ANO nr. 0083 C tipa sprāgstvielu) ar amonija nitrātu (ANO nr. 1942 un 2067) un sārnu metālu nitrātiem, un sārmezemju metālu nitrātiem, ja krava kopumā transporta bīstamības zīmju uzlikšanas, nošķiršanas, nostiprināšanas un maksimālās pieļaujamās kravas vajadzībām tiek uzskatīta par 1. klases sprāgstvielu. Sārnu metālu nitrāti ietver cēzija nitrātu (ANO nr.1451), litija nitrātu (ANO nr.2722), kālija nitrātu (ANO nr.1486), rubidija nitrātu (ANO nr.1477) un nātrija nitrātu (ANO nr.1498). Sārmezemju metālu nitrāti ietver bārija nitrātu (ANO nr.1446), berilija nitrātu(ANO nr.2464), kalcija nitrātu (ANO nr.1454), magnija nitrātu (ANO nr.1474) un stroncija nitrātu (ANO nr.1507).

7.5.2.2.

Ja vielas vai izstrādājumi ir attiecināti uz dažādām savietojamības grupām, pakas, kuras satur 1. klases vielas vai izstrādājumus ar bīstamības zīmēm atbilstoši 1., 1.4., 1.5. vai 1.6. paraugam, nedrīkst iekraut kopā vienā vagonā vai konteinerā, ja vien jauktā iekraušana atbilstošām savietojamības grupām nav atļauta saskaņā ar šādu tabulu.

Savietojamības grupa	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	N	S
A	X											
B		X		^a								X
C			X	X	X		X				^{b c}	X
D		^a	X	X	X		X				^{b c}	X
E			X	X	X		X				^{b c}	X
F						X						X
G			X	X	X		X					X
H								X				X
J									X			X
L										^d		
N			^{b c}	^{b c}	^{b c}						^b	X
S		X	X	X	X	X	x	X	X		X	X

X Atļauta jauktā iekraušana .

- ^a Pakas ar B savietojamības grupas izstrādājumiem un pakas ar D savietojamības grupas vielām vai izstrādājumiem drīkst iekraut kopā vienā vagonā vai vienā konteinerā, ja tās ir efektīvi nošķirtas tā, ka nav iespējama detonācijas pārnese no B savietojamības grupas izstrādājumiem uz D savietojamības grupas vielām vai izstrādājumiem. Nošķiršanu veic, izmantojot atsevišķus nodalījumus vai vienu no divu tipu sprāgstvielām ieliekot īpašā ieslēguma sistēmā. Jebkuru no nošķiršanas metodēm jāapstiprina kompetentai iestādei.
- ^b Dažādu veidu 1.6. apakšgrupas N savietojamības grupas izstrādājumus drīkst pārvadāt kopā kā 1.6. apakšgrupas N savietojamības grupas izstrādājumus tikai tad, ja pārbaudē vai pēc analogijas ir pierādīts, ka starp šiem izstrādājumiem nevar rasties papildus risks, kas saistīts ar detonāciju. Pretējā gadījumā ar tiem jārikojas kā ar 1.1. apakšgrupas izstrādājumiem.
- ^c Ja N savietojamības grupas izstrādājumus pārvadā kopā ar C, D vai E savietojamības grupas vielām vai izstrādājumiem, tad jāuzskata, ka N savietojamības grupas izstrādājumiem ir D savietojamības grupas īpašības.
- ^d Pakas, kas satur L savietojamības grupas vielas un izstrādājumus, drīkst iekraut vienā vagonā vai vienā konteinerā kopā ar pakām, kas satur tāda paša veida un savietojamības grupas vielas un izstrādājumus.

7.5.2.3.

(Rezervēts)

7.5.3.

Drošības distance

Starp katru viena vilciena sastāvā esošu vagonu vai lielo konteineru ar 1. klases vielām vai izstrādājumiem, uz kura ir paraugiem Nr.1., 1.5. vai 1.6. atbilstošas bīstamības zīmes, un vagoniem vai lielajiem konteineriem, uz kuriem ir paraugiem Nr. 2.1., 3., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1. vai 5.2. atbilstošas bīstamības zīme, jābūt drošības distancei.

Šī prasība par drošības distanci ir izpildīta, ja no vagona bufera galvas vai lielā konteineru gala sienas līdz cita vagona bufera galvai vai cita lielā konteineru gala sienai ir:

- a) vismaz 18 m attālums, vai
- b) drošības distanci veido divi divas vagoni vai viens četru vai vairāk asu vagoni.

7.5.4. Drošības pasākumi, kas attiecas uz pārtikas produktiem, citām patēriņa precēm un dzīvnieku barību

Ja vielai vai izstrādājumam 3.2. nodaļas A tabulas 18. slejā ir norādīts īpašs noteikums CW28, tad attiecībā uz pārtikas produktiem, citām patēriņa precēm un dzīvnieku barību jāveic šādi drošības pasākumi.

Pakas, kā arī neattīrītus tukšus iepakojumus, ieskaitot lielos iepakojumus un vidējas kravnesības konteinerus (*IBC*), uz kurām ir 6.1. vai 6.2. parauga bīstamības zīmes, vai arī 9. parauga bīstamības zīmes, ja pakas satur kravas ar ANO nr. 2212, 2315, 2590, 3151, 3152 vai 3245, vagonos, konteineros un iekraušanas, izkraušanas vai pārkraušanas vietās nedrīkst sakraut, iekraut vai novietot tādu paku tiešā tuvumā, par kurām ir zināms, ka tajās ir pārtikas produkti, citas patēriņa preces vai dzīvnieku barība.

Ja šādas pakas ar minētajām zīmēm ir iekrautas tādu paku tiešā tuvumā, par kurām ir zināms, ka tajās ir pārtikas produkti, citas patēriņa preces vai dzīvnieku barība, tās jātur atstatus:

- a) ar noslēgtām šķērssienām, kurām jābūt vismaz vienā augstumā ar pakām, uz kurām ir minētās zīmes;
- b) starpā novietojot pakas, uz kurām nav 6.1., 6.2. vai 9. paraugam atbilstošu bīstamības zīmju, vai pakas ar bīstamības zīmēm, kuras atbilst 9. paraugam, bet nesatur kravas ar ANO nr. 2212, 2315, 2590, 3151, 3152 vai 3245; vai arī
- c) atstājot vismaz 0,8 m atstarpi;

izņemot gadījumus, kad pakas ar minētajām zīmēm ir nodrošinātas ar papildu iepakojumu vai arī tās ir pilnībā pārsegtas (piemēram, ar aizsargpārklājumu, kartona pārsegu vai ar citiem līdzekļiem).

7.5.5. (Rezervēts)

7.5.6. (Rezervēts)

7.5.7. Kraušana un nostiprināšana

7.5.7.1. Atbilstošā gadījumā vagonu vai konteineru jāaprīko ar ierīcēm, kas atvieglo bīstamo kravu nostiprināšanu un kraušanu. Pakas, kurās ir bīstamās kravas, un neiekoti bīstami izstrādājumi, jānostiprina ar piemērotiem līdzekļiem, kas var noturēt kravas (piemēram, nostiprināšanas siksnas, ierobežojošas plāksnes, regulējamas spīles) vagonā vai konteinerā tādā veidā, lai nepieļautu to pārvietošanos pārvadāšanas laikā, kas varētu mainīt paku novietojumu vai radīt tam bojājumus. Ja bīstamās kravas pārvadā kopā ar citām kravām (piemēram, smagiem mehānismiem vai redeļu kastēm), visas kravas droši jānostiprina vai jāiekra vagonos vai konteineros tādā veidā, lai nepieļautu bīstamo kravu noplūdi. Paku pārvietošanos var novērst arī, aizpildot tukšās vietas ar papildus materiāliem, vai izmantojot fiksēšanas un sastiprināšanas ierīces. Ja tiek izmantotas tādi stiprinājumi kā saites vai siksnas, tās nedrīkst nospriegot pārāk stipri, lai nebojātu vai nedeformētu pakas.

7.5.7.2. Pakas nedrīkst kraut vienu uz otras, ja vien tās nav paredzētas šādam nolūkam. Ja kopā iekrauj dažādas konstrukcijas pakas, kas paredzētas kraušanai vienai uz otras, jāņem vērā to savietojamību šādi kraušanai. Vajadzības gadījumā izmantojot slodzi nesošas starplikas, jānovērš iespējamību, ka viena uz otras sakrautas pakas sabojā apakšējās pakas.

7.5.7.3. Iekraušanas un izkraušanas laikā pakas, kurās ir bīstamās kravas, jāaizsargā pret bojājumiem.

PIEZĪME. Īpašu uzmanību jāpievērš darbībām ar pakām to sagatavošanas pārvadāšanai laikā, vagona vai konteineru tipam, kādā tās jāiekrauj, un iekraušanas vai izkraušanas metodei, lai vilkšanas vai nepareizas paku kraušanas dēļ neradītu nejaušu bojājumu.

7.5.8. Tīrīšana pēc izkraušanas

7.5.8.1. Ja izkraujot vagonu vai konteineru, kurā ir bijusi iepakota bīstamā krava, konstatē, ka daļa satura ir noplūdusi, tad šo vagonu vai konteineru cik vien iespējams ātri un katrā ziņā pirms nākamās kravas iekraušanas jāiztīra.

Ja tīrīšanu nav iespējams veikt uz vietas, tad, ievērojot atbilstošus drošības pasākumus, vagoni vai konteineri jāpārvieto uz tuvāko piemēroto vietu, kur var veikt tīrīšanu.

Pārvadāšana ir pietiekami droša, ja ir veikti piemēroti pasākumi, lai novērstu noplūdušās bīstamās kravas nekontrolētu izkļūšanu no vagona.

7.5.8.2. Ja vien nākamā krava nav tāda pati kā iepriekšējā, vagonus un konteinerus, kuros ir bijušas iekrautas bīstamas kravas bez taras, pirms nākamās kravas iekraušanas rūpīgi jāiztīra.

7.5.9. (Rezervēts)

7.5.10. (Rezervēts)

7.5.11. Papildus noteikumi attiecībā uz atsevišķām klasēm vai konkrētām kravām

Ja 3.2. nodaļas A tabulas 18. slejā ir norādīts burtciparu kods, kas sākas ar "CW", papildus 7.5.1. – 7.5.4. un 7.5.8. sadaļas noteikumiem jāpiemēro arī šādi īpaši noteikumi:

CW1 Pirms iekraušanas nosūtītājam rūpīgi jāiztīra vagona vai konteineru grīda.

Vagona vai konteineru iekšpusē nedrīkst būt izvirzīti metāla objekti, izņemot tos, kas ir vagona vai konteineru konstrukcijas sastāvdaļa.

Vagonu vai konteineru durvīm un logiem (ventilācijas atverēm) jābūt aizvērtiem.

Pakas jāiekrauj un jānostiprina vagonā vai konteinerā tā, ka tās nevar izkustēties vai pārvietoties. Pakām jābūt aizsargātām pret berzi un triecieniem.

CW2 (Rezervēts)

CW3 (Rezervēts)

CW4 L savietojamības grupas vielas un izstrādājumus jāpārvadā tikai kā pilno kravu vai vagonu nosūtījumu

CW5 līdz

CW8 (Rezervēts)

CW9 Pakas nedrīkst mest vai pakļaut triecieniem.

CW10 Balonus, kas atbilst 1.2.1. sadaļas definīcijai, jānovieto horizontālā stāvoklī paralēli vai perpendikulāri vagona vai konteineru garenasij; taču tos, kas atrodas tuvu priekšējai šķērssienai jānovieto perpendikulāri minētajai asij.

Īsus balonus ar lielu diametru (aptuveni 30 cm un lielāku) drīkst novietot gareniski, pie kam to vārsta aizsardzības ierīcēm jābūt vērstām uz vagona vai konteineru vidu.

Balonus, kas ir pietiekami stabili vai tiek pārvadāti piemērotās ierīcēs, kas efektīvi tos pasargā no apgāšanās, drīkst novietot vertikāli.

Balonus, kas ir nolikti guļus, droši un pienācīgi jānostiprina ar ķīli, jāpiesien vai jānostiprina tā, ka tie nevar izkustēties.

- Tvertnes, kuras var velties, jāliek tā, ka to garenass ir paralēli vagona vai konteineru garenasij, un jānostiprina, lai tās nevarētu izkustēties sānu virzienā.
- CW11** Tvertnes vienmēr jānovieto tādā stāvoklī, kādam tās ir konstruētas, un tām jābūt aizsargātām no jebkuras iespējas, ka tās varētu sabojāt ar citām pakām.
- CW12** Ja izstrādājumus sakrauj uz paliktņiem un paliktņus sakrauj vienu uz otra, tad katru paliktņu kārtu vienmērīgi jāizkārto pāri apakšējai kārtai, ja nepieciešams, starpā ievietojot pietiekami izturīgu materiālu.
- CW13** Ja vagonā vai konteinerā kāda viela ir izplūdusi vai izšļakstījusies, šo vagonu vai konteineru nedrīkst izmantot atkal, iekams tas nav attīrīts un vajadzības gadījumā dezinficēts vai dekontaminēts. Visas pārējās kravas un izstrādājumus, ko pārvadā ar to pašu vagonu vai konteineru, jāpārbauda attiecībā uz iespējamu piesārņojumu.
- CW14** (Rezervēts)
- CW15** (Rezervēts)
- CW16** ANO nr. 1749 hlora trifluorīda sūtījumus, kuru bruto masa pārsniedz 500 kg, drīkst pārvadāt tikai kā vagonu sūtījumu vai pilno kravu un tādus daudzumus, kas nepārsniedz 5000 kg vienā vagonā vai lielajā konteinerā.
- CW17** Pakas ar ir šīs klases vielām, kas jāpārvadā noteiktā apkārtējā temperatūrā, drīkst pārvadāt tikai kā vagonu sūtījumu vai pilno kravu. Par pārvadājuma nosacījumiem nosūtītājam jāvienojas ar pārvadātāju.
- CW18** Pakas jāsakrauj tā, lai tās būtu viegli pieejamas.
- CW19** (Rezervēts)
- CW20** (Rezervēts)
- CW21** (Rezervēts)
- CW22** Vagoni un lieli konteineri pirms iekraušanas pilnīgi jāiztīra.
- Pakas jāiekrauj tā, lai brīva gaisa cirkulācija kravas telpā nodrošinātu vienādu kravas temperatūru. Ja viena vagona vai lielā konteineru saturs pārsniedz 5000 kg šo vielu, tad krava jāsadala daļās, kas nav lielākas par 5000 kg, starp tām atstājot vismaz 0,05 m platu gaisa atstarpi. Pakas jāaizsargā pret sabojāšanas iespējamību citu paku ietekmes dēļ.
- CW23** Kraujot pakas, jāveic īpašus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās nesaskartos ar ūdeni.
- CW24** Pirms kravas iekraušanas vagonus un konteinerus rūpīgi jāiztīra, un jo īpaši tajos nedrīkst būt jebkuri degoši gruži (salmi, siens, papīrs u.tml.).
- Paku sakraušanas nodrošināšanai ir aizliegts izmantot uzliesmojošus materiālus.
- CW25** (Rezervēts)
- CW26** Vagona vai konteineru koka daļas, kuras ir sakārušās ar šīm vielām, jānoņem un jāsadedzina.
- CW27** (Rezervēts)
- CW28** Skatīt 7.5.4. sadaļu.
- CW29** Pakas jānovieto stāvus.
- CW30** Ja tās pārvadā cisternvagonos, portatīvajās cisternās vai cisternkonteineros, kas aprīkoti ar drošības vārstiem, pirms kravu nodošanas pārvadāšanai nosūtītājam

un pārvadātājam jāvienojas par atdzesētu sašķidrīnāto gāzu pārvadājuma nosacījumiem.

CW31 Vagoni vai lielle konteineri, kuros kā vagonstūtijums vai pilna krava ir bijušas šīs klases vielas, pēc izkraušanas jāpārbauda, lai noteiktu, vai tajos nav kravas atlieku.

CW32 *(Rezervēts)*

CW33 **1. PIEZĪME.** „Kritiskā grupa” ir tā sabiedrības locekļu grupa, kas attiecībā uz noteikta starojuma avota iedarbību un noteiktu iedarbības ceļu ir pietiekami viendabīga un kam ir raksturīgi indivīdi, kuri saņem visaugstāko efektīvo devu no konkrētā avota.

2. PIEZĪME. „Sabiedrības locekļi” vispārējā nozīmē ir jebkuras personas no iedzīvotāju vidus, izņemot tās, kas tiek pakļautas iedarbībai darbavietā vai medicīniskai iedarbībai.

3. PIEZĪME. „Darbinieki” ir jebkuras personas, kuras strādā pie darba devēja pilnu darba laiku, nepilnu darba laiku vai pagaidu darbu un kurām ir atzītas tiesības un pienākumi attiecībā uz aizsardzību pret radiāciju darbavietā.

(1.) *Nošķiršana*

(1.1.) Pakas, transporta taru, konteinerus un cisternas, kurās ir radioaktīvi materiāli un neiepakoti radioaktīvi materiāli, pārvadāšanas laikā jānošķir:

- a) no darbiniekiem, kas regulāri nodarbināti darba zonās:
 - i) saskaņā ar turpmāk norādīto A tabulu vai
 - ii) ar attālumiem, kurus aprēķina, uzskatot, ka pieļaujamā doza ir 5 mSv gadā, un izmantojot konservatīvā modeļa parametrus,

PIEZĪME. *Veicot nošķiršanu, nav jāņem vērā tos darbiniekus, kurus individuāli novēro aizsardzībai pret radiāciju;*

- b) no sabiedrības kritiskās grupas locekļiem vietās, kuras parasti ir pieejamas sabiedrībai:
 - i) saskaņā ar turpmāk norādīto A tabulu vai
 - ii) ar attālumiem, kurus aprēķina, uzskatot, ka pieļaujamā doza ir 1 mSv gadā, un izmantojot konservatīvā modeļa parametrus;
- c) no neattīstītām fotofilmām un pasta maisiem:
 - i) saskaņā ar turpmāk norādīto B tabulu vai
 - ii) ar attālumu, kas aprēķināts, uzskatot, ka pieļaujamā doza starojumam, kādam var tikt pakļautas neattīstītās fotofilmas radioaktīvas vielas pārvadāšanas dēļ, šādas filmas stūtijumam ir 0,1 mSv, un

PIEZĪME. *Pieņem, ka pasta maisos ir neattīstītas filmas un plates, un tādēļ tās jānošķir no radioaktīva materiāla tādā pašā veidā.*

- d) no citām bīstamām kravām saskaņā ar 7.5.2. sadaļu.

A tabula. Minimālie atstatumi starp II-DZELTENS vai III-DZELTENS kategorijas pakām un personām

Transporta indeksu summa nav lielāka par	Iedarbības laiks gadā (stundās)			
	Vietas, kurām sabiedrības locekļiem ir regulāra pieeja		Regulāri izmantotas darba zonas	
	50	250	50	250
	Minimālais nošķiršanas atstatums metros, ja nav izmantots aizsargekrāns:			
2	1	3	0,5	1
4	1,5	4	0,5	1,5
8	2,5	6	1,0	2,5
12	3	7,5	1,0	3
20	4	9,5	1,5	4
30	5	12	2	5
40	5,5	13,5	2,5	5,5
50	6,5	15,5	3	6,5

B tabula. Minimālie atstatumi starp II-DZELTENS vai III-DZELTENS kategorijas pakām un pakām, uz kurām ir vārds "FOTO", vai pasta maisiem

Paku kopskaits nav lielāks par		Transporta indeksu summa nav lielāka par	Pārvadājuma vai glabāšanas ilgums stundās							
Kategorija			1	2	4	10	24	48	120	240
III-DZELTENS	II-DZELTENS	0,2	Minimālie atstatumi metros							
			0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2
		0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5
	1	1	0,5	0,5	1	1	2	3	5	7
	2	2	0,5	1	1	1,5	3	4	7	9
	4	4	1	1	1,5	3	4	6	9	13
	8	8	1	1,5	2	4	6	8	13	18
1	10	10	1	2	3	4	7	9	14	20
2	20	20	1,5	3	4	6	9	13	20	30
3	30	30	2	3	5	7	11	16	25	35
4	40	40	3	4	5	8	13	18	30	40
5	50	50	3	4	6	9	14	20	32	45

(1.2.) I-DZELTENS vai III-DZELTENS kategorijas pakas vai transporta taru nedrīkst pārvadāt nodalījumos, kuros ir pasažieri, izņemot tos nodalījumus, kas ir speciāli rezervēti kurjeriem, kuri ir īpaši pilnvaroti nogādāt šīs pakas vai transporta taru.

(1.3.) (Rezervēts)

(2.) *Aktivitātes robežvērtības*

Kopējā aktivitāte vagonā, ar ko LSA materiālu vai SCO pārvadā neiepakotu vai 1. tipa (IP-1 tips), 2. tipa (IP-2 tips), 3. tipa (IP-3 tips) rūpnieciskajās pakās, nedrīkst pārsniegt C tabulā norādītās robežvērtības.

C tabula. Kopējās aktivitātes robežvērtības vagonam, pārvadājot LSA materiālu un SCO rūpnieciskajās pakās vai neiepakotū

Materiāla vai objekta veids	Aktivitātes robežvērtība vagonam
LSA-I	Ierobežojuma nav
LSA-II un LSA-III nedegošas cietas vielas	Ierobežojuma nav
LSA-II un LSA-III degošas cietas vielas, kā arī visi šķidrums un gāzes	100 A ₂
SCO	100 A ₂

(3.) *Sakraušana pārvadāšanai un tranzīta glabāšanai*

- (3.1.) Kravai jābūt droši sakrautai.
- (3.2.) Ar nosacījumu, ka vidējā virsmas siltuma plūsma nepārsniedz 15 W/m² un ka tieši blakus esošā krava nav maisos, paku vai transporta taru drīkst pārvadāt un uzglabāt kopā ar citu iepakotū vispārīgo kravu bez īpašiem sakraušanas noteikumiem, izņemot noteikumus, kurus kompetentā iestāde ir īpaši pieprasījusi ievērot spēkā esošā apstiprinājuma sertifikātā.
- (3.3.) Konteineru izvietošana, paku, transporta taras un konteineru uzkrāšanos jākontrolē šādi:
- izņemot ekskluzīvās lietošanas gadījumus un LSA-I materiālu sūtījumus, paku, transporta taras un konteineru kopskaitu jāierobežo tā, lai transporta indeksu kopsumma atsevišķā vagonā nepārsniegtu turpmāk D tabulā norādītās vērtības;
 - radiācijas līmenis parastos pārvadāšanas apstākļos nedrīkst pārsniegt 2 mSv/h jebkurā vagona ārējās virsmas punktā un 0,1 mSv/h 2 m attālumā no tās, izņemot sūtījumus, kurus ved saskaņā ar ekskluzīvu lietošanu, kuriem radiācijas līmenis ap vagonu ir noteikts šī īpašā noteikuma (3.5) punkta b) un c) apakšpunktā;
 - kopējā kodolkritiskuma drošības indeksu summa konteinerā un vagonā nedrīkst pārsniegt E tabulā norādītās vērtības.

D tabula. Transporta indeksu robežvērtības konteineriem un vagoniem, kuri nav ekskluzīvā lietošanā

Konteinera vai vagona tips	Transporta indeksu kopsummas robežvērtība vienam konteineram vai vagonam
Mazais konteiners	50
Lielais konteiners	50
Vagons	50

E tabula. Kodolkritiskuma drošības indeksi konteineriem un vagoniem, kuri satur skaldmateriālu

Konteinera vai vagona tips	Kodolkritiskuma indeksu kopsummas robežvērtība	
	Nav ekskluzīvā lietošanā	Ir ekskluzīvā lietošanā
Mazais konteiners	50	nav piemērojams
Lielais konteiners	50	100
Vagons	50	100

- (3.4.) Jebkuru paku vai transporta taru, kam transporta indekss ir lielāks par 10, vai jebkuru sūtījumu, kam kodolkritiskuma drošības

indekss ir lielāks par 50, jāpārvadā tikai saskaņā ar ekskluzīvu lietošanu.

- (3.5.) Kravām ekskluzīvas lietošanas apstākļos radiācijas līmenis nedrīkst pārsniegt:
- a) 10 mSv/h jebkurā vietā uz jebkādas pakas vai transporta taras ārējās virsmas, un tā drīkst pārsniegt 2 mSv/h tikai ar nosacījumu, ka:
 - i) vagoni ir aprīkoti ar norobežojumu, kas parastos pārvadāšanas apstākļos novērš nepiederošu personu iekļūšanu norobežojuma iekšpusē;
 - ii) ir veikti pasākumi, lai paku vai transporta taru nostiprinātu tā, ka tās stāvoklis vagona norobežojuma iekšpusē parastos pārvadāšanas apstākļos paliek nemainīgs; un
 - iii) pārvadāšanas laikā netiek veikta iekraušana vai izkraušana;
 - b) 2 mSv/h jebkurā vietā uz vagona ārējās virsmas, ieskaitot augšējo un apakšējo virsmu, vai vaļēja vagona gadījumā uz jebkuras vertikālas plaknes, kas novilkta caur vagona ārējām malām, uz kravas augšējās virsmas vai uz vagona apakšējās ārējās virsmas; un
 - c) 0,1 mSv/h jebkurā vietā 2 m attālumā no vertikālajām plaknēm, ko veido vagona ārējās sānu virsmas, vai, ja kravu pārvadā vaļējā vagonā, jebkurā punktā 2 m attālumā no vertikālajām plaknēm, kas viltas caur vagona ārējām malām.
- (4.) Skaldmateriālu saturošu paku nošķiršana pārvadāšanas un tranzīta glabāšanas laikā
- (4.1.) Jebkuru skaldmateriālu saturošu paku, transporta taras un konteineru grupu, kas ir tranzīta glabāšanā katrā vienā glabāšanas vietā, jāierobežo tā, ka kopējā kodolkritiskuma drošības indeksu summa jebkurai šādai grupai nepārsniegtu 50. Jebkuru šādu grupu jāglabā tā, lai nodrošinātu vismaz 6 m attālumu no citām šādām grupām.
 - (4.2.) Ja kopējā kodolkritiskuma drošības indeksu summa vagonam vai konteineram pārsniedz 50, un tas ir atļauts saskaņā ar E tabulu, tad glabāšanas laikā jāsauglabā vismaz 6 m atstatumu no pārējām skaldmateriālu saturošu paku, transporta taras vai konteineru grupām vai citiem vagoniem, ar ko pārvadā radioaktīvu materiālu.
- (5.) *Bojātas vai neblīvas pakas, piesārņoti iepakojumi*
- (5.1.) Ja ir skaidrs, ka paka ir bojāta vai tai ir noplūde, vai ja ir aizdomas par to, ka paka ir bojāta vai tai varētu būt noplūde, tad jāierobežo piekļūšanu šādai pakai, un pēc iespējas drīzāk kvalificētai personai jānovērtē piesārņojuma apjoms un tā izsaukto starojuma līmeni. Novērtējumā jāiekļauj paku, vagonu, blakusesošos iekraušanas un izkraušanas laukumus un vajadzības gadījumā visu pārējo materiālu, ko pārvadā ar šo vagonu. Ja vajadzīgs, tad jāveic papildu pasākumus personu, mantas un vides aizsardzībai saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātiem noteikumiem, lai likvidētu un līdz minimumam samazinātu šādas noplūdes vai bojājuma izraisītās sekas.

- (5.2.) Pakas, kas ir bojātas vai no kurām radioaktīvā saturs noplūde pārsniedz normālos pārvadāšanas apstākļos pieļaujamās robežas, drīkst kontrolēti pārvietot uz pieņemamu pagaidu atrašanās vietu, bet tās nedrīkst pārvadāt tālāk, iekams tās nav izremontētas vai sakārtotas atbilstošā stāvoklī un dezaktivētas.
- (5.3.) Vagonu un aprīkojumu, ko regulāri izmanto radioaktīva materiāla pārvadāšanai, periodiski jāpārbauda, lai noteiktu piesārņojuma pakāpi. Šādu pārbaūžu biežumam jābūt saistītam ar piesārņojuma iespējamību un ar to, kādā apjomā radioaktīvais materiāls tiek pārvadāts.
- (5.4.) Ja vien šā īpašā noteikuma (5.5) punktā nav paredzēts citādi, ikvienu vagonu, aprīkojumu vai tā daļu, kas radioaktīvā materiāla pārvadāšanas laikā tika piesārņots virs 4.1.9.1.2. punktā norādītās robežvērtības vai kas uzrāda radiācijas līmeni uz virsmas lielāku par 5 $\mu\text{Sv/h}$, kvalificētai personai jādezaktivē cik ātri vien iespējams, un to nedrīkst turpmāk izmantot, kamēr nefiksētais piesārņojums nav samazināts zem 4.1.9.1.2. punktā norādītajām robežvērtībām un radiācijas līmenis no nefiksētā piesārņojuma pēc dezaktivēšanas uz virsmas ir mazāks par 5 $\mu\text{Sv/h}$.
- (5.5.) Konteineru, cisternu, vidējas kravnesības konteineru vai vagonu, kas paredzēts neiekota radioaktīva materiāla pārvadāšanai saskaņā ar ekskluzīvu lietošanu, jāatbrīvo no iepriekšminētā (5.4) punkta un 4.1.9.1.4. punkta prasībām vienīgi attiecībā uz tā iekšējām virsmām un tikai tik ilgi, kamēr tas ir konkrētajā ekskluzīvajā lietošanā.

(6.) *Citi noteikumi*

Ja sūtījums nav piegādājams adresātam, to jānovieto drošā vietā, nekavējoties jāinformē kompetento iestādi un jāpieprasa tai instrukcijas turpmākai rīcībai.

- CW34** Pirms spiedientvertņu pārvadāšanas jānodrošina, ka spiediens nav paaugstinājies iespējamās udeņraža veidošanās dēļ.
- CW35** Ja par atsevišķiem iepakojumiem izmanto maisus, tos pienācīgi jāatdala, lai ļautu izkliedēties siltumam.
- CW36** Pakas ieteicams iekraut vaļējos vai ventilētos vagonos vai konteineros. Ja tas nav iespējams un pakas pārvadā citos slēgtos vagonos vai konteineros, tad vagonu vai konteineru kravas nodalījuma durvis jāmarķē ar šādu uzrakstu, izmantojot vismaz 25 mm augstus burtus:

“BRĪDINĀJUMS!

NAV VENTILĀCIJAS.

ATVĒRT PIESARDZĪGI!”

Tam jābūt valodā, ko par atbilstošu uzskata nosūtītājs.

7.6. NODAĻA

PASTA SŪTĪJUMU (*COLIS EXPRESS*) PĀRVADĀŠANAS NOTEIKUMI

Saskaņā ar *COTIF C* pielikuma 5.panta 1.paragrāfu kravas drīkst pārvadāt kā pasta sūtījumu tikai tad, ja 3.2. nodaļas A tabulas 19. slejā ir norādīts īpašais noteikums ar burtciparu kodu, kas sākas ar burtiem "CE", tādējādi skaidri atļaujot šā veida pārvadājumu, un ja šā īpašā noteikuma nosacījumi ir izpildīti.

Ja konkrētajam ierakstam 3.2. nodaļas A tabulas 19. slejā tie ir norādīti, jāpiemēro šādi īpašie noteikumi:

- CE1** Pasta sūtījuma paka nedrīkst būt smagāka par 40 kg. Pasta sūtījuma pakas drīkst iekraut dzelzceļa vagonos, kuri vienlaikus varētu būt izmantoti cilvēku pārvadāšanai, bet nepārsniedzot 100 kg vienā vagonā.
- CE2** Pasta sūtījuma paka nedrīkst būt smagāka par 40 kg.
- CE3** Pasta sūtījuma paka nedrīkst būt smagāka par 50 kg.
- CE4** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 45 litriem šīs vielas, un tā nedrīkst būt smagāka par 50 kg.
- CE5** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 2 litriem šīs vielas.
- CE6** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 4 litriem šīs vielas.
- CE7** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 6 litriem šīs vielas.
- CE8** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 12 litriem šīs vielas.
- CE9** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 4 kg šīs vielas.
- CE10** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 12 kg šīs vielas.
- CE11** Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 24 kg šīs vielas.
- CE12** Vielu nosūtot pasta sūtījumu, vielai jābūt neplīstošās tvertnēs. Pasta sūtījuma paka nedrīkst būt smagāka par 25 kg.
- CE13.** Pasta sūtījuma pakās drīkst nosūtīt tikai cēlmetālus saturošus neorganiskos cianīdus un to maisījumus. Šajā gadījumā jālieto 6.1.4.21. punkta prasībām atbilstoši kombinētie iepakojumi ar stikla, plastmasas vai metāla iekšējiem iepakojumiem. Pasta sūtījuma pakā nedrīkst būt vairāk par 2 kg šīs vielas.
- Pārvadāšana pasažieriem pieejamos bagāžas vagonos vai bagāžas nodalījumos ir atļauta, ja ar atbilstošiem līdzekļiem ir nodrošināts tas, ka pakas nav pieejamas nepiederošām personām.
- CE14.** Pasta sūtījuma pakās drīkst nosūtīt tikai tādas vielas, kas nav jāpārvadā noteiktā apkārtējā temperatūrā. Šajā gadījumā jāpiemēro šādi daudzuma ierobežojumi:
- vielām, kurām nav piešķirts ANO nr. 3373, - līdz 50 ml vienā pakā šķidrums gadījumā un līdz 50 g vienā pakā cietu vielu gadījumā,
 - vielām, kurām ir piešķirts ANO nr. 3373, - 4.1.4.1. punkta iepakojšanas instrukcijā P650 norādītais daudzums,
 - ķermeņa daļām vai orgāniem - pakas, kas nav smagākas par 50 kg.
- CE15.** Bagāžas vagonā vai bagāžas nodalījumā pārvadāto pasta sūtījuma paku bīstamības zīmēs norādīto transporta indeksu kopsomma nedrīkst pārsniegt 10. Pakām, kas pieder pie III-DZELTENS kategorijas, pārvadātājs drīkst noteikt sūtījuma piegādes laiku. Pasta sūtījuma paka nedrīkst būt smagāka par 50 kg.

7.7. NODAĻA

BĪSTAMO KRAVU PĀRVADĀŠANA ROKAS BAGĀŽĀ, REĢISTRĒTĀJĀ BAGĀŽĀ VAI TRANSPORTLĪDZEKĻOS VAI UZ TIEM (JA TIEK PĀRVADĀTI TO PASAŽIERI)

PIEZĪME: Turpmāk minētie noteikumi neietekmē citus pārvadātāju pārvadāšanas noteikumus paredzētos ierobežojumus, ko regulē privāttiesības.

Bīstamo kravu pārvadāšana rokas bagāžā, reģistrētajā bagāžā vai transportlīdzekļos vai uz tiem (ja tiek pārvadāti to pasažieri) ir atļauta, ja kravas:

- (a) ir iepakotas mazumtirdzniecībai un ir paredzētas personīgām vai mājsaimniecības vajadzībām, vai arī atpūtai vai sporta nodarbībām, ar noteikumu, ka ir veikti pasākumi, lai parastos pārvadāšanas apstākļos nenotiktu kravas satura noplūde. Ja šādas kravas ir uzliesmojoši šķidrumi, kas tiek pārvadāti atkārtoti izmantojamās tvertnēs, ko ir piepildījusi privātpersona vai kas ir piepildīta privātpersonas vajadzībām, to kopējais tilpums nedrīkst pārsniegt 60 litru uz tvertni. Bīstamās kravas, kas iepakotas *IBC*, lielos iepakojumos vai cisternās, nav uzskatāmas par iepakotām mazumtirdzniecībai; vai
- (b) ir iekārtas vai aprīkojums, kas nav norādīts *RID* un kuru iekšējā vai funkcionālajā aprīkojumā ir bīstamas kravas, ar noteikumu, ka ir veikti pasākumi, lai parastos pārvadāšanas apstākļos nenotiktu kravas satura noplūde; vai
- (c) attiecas uz pārvadājumiem, ko papildus savai galvenajai darbībai veic uzņēmumi, tādiem kā, piegādēm būvlaukumos vai inženierceltniecības vietās vai kravu nogādāšanai atpakaļ no minētajiem objektiem, vai saistībā ar apsekojumiem, remontdarbiem un apkopi, daudzumos, kuri nepārsniedz 450 litrus vienā iepakojumā ar 1.1.3.6.punktā noteikto maksimālo kopējo daudzumu. Jāveic pasākumi, lai parastos pārvadāšanas apstākļos nenotiktu kravas satura noplūde. Minētie izņēmumi neattiecas uz 7. klasi. Šis izņēmums tomēr neattiecas uz pārvadājumiem, ko šādi uzņēmumi veic pašapgādei vai iekšējai vai ārējai izplatīšanai; vai
- (d) pārvadā kompetentās iestādes, lai novērstu avārijas sekas, vai kompetentās iestādes uzrauga šādus pārvadājumus, ciktāl šādi pārvadājumi ir nepieciešami avāriju seku novēršanai, jo īpaši pārvadājumi nolūkā savākt bīstamās kravas, kas iesaistītas starpgadījumā vai nelaimes gadījumā, un pārvietot tās uz tuvāko piemēroto drošo vietu; vai
- (e) ir daļa no ārkārtas pārvadājuma, kas paredzēts cilvēku dzīvības glābšanai vai vides aizsardzībai, ar nosacījumu, ka tiek veikti visi pasākumi šādas pārvadāšanas pilnīgas drošības nodrošināšanai; vai
- (f) ir gāzes, kas atrodas pārvadājamo transportlīdzekļu degvielas tvertnēs. Degvielas krānam starp gāzes tvertni un motoru jābūt noslēgtam, un elektrības savienojumam jābūt atslēgtam; vai
- (g) ir gāzes, kas ir pārvadājamā transportlīdzekļa ekspluatācijā izmantotajā aprīkojumā (piemēram, ugunsdzēsamajos aparātos), tostarp arī to rezerves daļās (piemēram, piepumpētās pneimatiskajās riepās); vai
- (h) ir gāzes, kas ietilpst transportlīdzekļa īpašajā aprīkojumā un ir nepieciešamas, lai minēto aprīkojumu (dzēsēšanas sistēmas, zivju cisternas, sildītājus u.c.) darbinātu pārvadāšanas laikā, kā arī šāda aprīkojuma rezerves tvertnēs, vai arī neattīrītās tukšās maiņas tvertnēs, kuras transportē tajā pašā transportlīdzeklī; vai
- (i) ir gāzes, ko satur pārtikas produkti (izņemot ANO Nr. 1950), ieskaitot gāzētus dzērienus; vai
- (j) ir gāzes, ko satur sporta spēlēm paredzētas bumbas; vai

- (k) ir gāzes, ko satur gaismas spuldzes ar nosacījumu, ka tās ir iepakotas tā, ka jebkāda spuldzes plīsuma radītās šķembas paliek iepakojumā; vai
- (l) ir degviela, kas atrodas transportlīdzekļu vai citu pārvietošanās līdzekļu (piemēram, motorlaivu) degvielas tvertnēs, ja degviela ir paredzēta jebkāda to aprīkojuma darbināšanai. Jebkuram degvielas krānam starp motoru vai aprīkojumu un degvielas tvertni pārvadāšanas laikā jābūt noslēgtam, ja vien nav vajadzības attiecīgo aprīkojumu darbināt. Kad nepieciešams, transportlīdzekļi vai citi pārvietošanās līdzekļi jāiekrauj stateniski un jānodrošina pret apgāšanos; vai
- (m) pakļautas īpašiem noteikumiem saskaņā ar 3.2.nodaļas A tabulas 6.sleju, kas pieļauj izņēmumu, un ja tās atbilst īpašo noteikumu nosacījumiem atbrīvojuma attiecināšanai; vai
- (n) ir tukši neattīrīti iepakojumi, kuros ir bijušas 2., 3., 4.1., 5.1., 6.1., 8. un 9.klases vielas, un ja ir veikti atbilstoši pasākumi, lai novērstu jebkādu bīstamību. Bīstamību uzskata par novērstu, ja ir veikti atbilstoši pasākumi, lai novērstu visu veidu 1. līdz 9.klasei raksturīgo bīstamību; vai
- (o) ir litija baterijas, kas atrodas aprīkojumā šī aprīkojuma darbināšanai, kas nepieciešams vai paredzēts izmantošanai pārvadāšanas laikā (piemēram, klēpj datorā).